

Szegedi Tudományegyetem
Fogorvostudományi Kar
Fogpótlástan Tanszék

FOGPÓTLÁSTAN SZAKORVOS
KÉPZÉSI TEMATIKA
2019.

FOGPÓTLÁSTAN

A Fogpótlástan szakvizsga megszerzéséhez szükséges tevékenységi és tárgyi feltételek

A képzés célja:

A képzés célja olyan fogszakorvosok képzése, akik a fogorvosi KKK-ban meghatározott alapvető fogpótlástani ellátásokon túl képesek a hiányos vagy károsodott fogazat rehabilitációjának korszerű, magas fokú elvégzésére, beleértve az állkapocs ízületi és egyéb speciális betegségben szenvedőket, vagy kiskorúakat és időseket, valamint akik a szakvizsga

megszerzése után az egyéb feltételek teljesítése mellett képesek fogorvosok gyakorlati képzésében részt venni, felkészítve őket a fogpótlástan szakvizsgára. Sikeres vizsga után a „Fogpótlástan szakorvosa bizonyítvány”-t kapja a kolléga, amit a Magyar Nemzeti Vizsgabizottság állít ki.

2. A képzésben való részvételhez szükséges képesítés és feltétel:

Fogorvosi diploma

3. Képzés időtartama:

36 hónap (26 hónap törzsképzési idő, 10 hónap szakgyakorlati idő)

4. A képzés személyi és tárgyi feltételei:

A Konzerváló Fogászat és fogpótlástan képzésére akkreditált, vagy akkreditálható rendelő alkalmas Fogpótlástan szakképesítésre történő akkreditációra, amennyiben a rendelő üzemeltetője/tutor Nyilatkozatban vállalja, hogy a Fogpótlástan szakképesítés megszerzéséhez szükséges szakmai és tárgyi feltételeket a szakorvosjelölt gyakorlati képzése során biztosítja, és a Jelölt vizsgára történő felkészülését elősegíti, a szükséges feltételeket a rendelkezésére bocsátja.

2018. szeptember 1-től kezdődően 4 évig érvényesek azok a rendelőakkreditációk, amelyeket a képzőhelyek most kérelmeznek az új szakirányokra, és a tutorok Konzerváló fogászat és fogpótlástan szakvizsgával rendelkeznek. Azok, akik a rendelő 4 éves akkreditációjának letelte után is tutorok kívánnak maradni, ebben a 4 évben szerezhetik meg az új szakvizsgákat. 2022. augusztus 31. után már csak Fogpótlástan vagy Endodontia szakvizsgával rendelkező szakorvos lehet tutor, amennyiben a már meglévő Konzerváló fogászat és fogpótlástan szakképesítéssel is legalább 3 éve rendelkezik. Addig a Konzerváló Fogászat és Fogpótlástan szakvizsga és a fent megjelölt tartalmú aláírt Nyilatkozat megléte az irányadó.

Fogpótlástan szakvizsgához a fogászati rendelő minimum feltételeinek biztosításán túl az alábbiakat kell tárgyi feltételként biztosítani:

- Arcív, egyéni értékű artikulátor
- 3D Master fogszínkulcs (Linearguide vagy Toothguide)
- A „beavatkozások listájában” szereplő tevékenységek elvégzéséhez szükséges szoftverek
- Speciális fényképezőgép vakuval szájfotó készítéséhez
- Lupe
- Rendelői homokfúvó (Al_2O_3)
- Gracey-szett
- Üvegszálcsap előfúró készlettel
- Implantológiai protetikai tálca
- Lenyomatkeverő gép
- 5500 K-s lámpa fogszín meghatározásához
- Szekcionált matrica szett
- Változtatható hőmérsékletű termosztát
- Tisztító hatású ultrahangos készülék

5. A képzés részletes tematikája: a 22/2012 (IX.14.) EMMI rendelet alapján

Képzési idő: 36 hónap

Képzési program: 26 hónap törzsképzési program, ebben:

- sürgősségi ismeretek
- 6 hó egyetemi fogpótlástani osztályos gyakorlat

10 hónap fogpótlástan akkreditált képzőhelyen

6. A szakvizsgára bocsátáshoz szükséges, a képzés során elvégzendő beavatkozások listája:

- pillérfogak preparációja fém-kerámia és/vagy fémmentes kerámia hídhoz, precíziós-szituációs lenyomatvétele és ideiglenes híd készítése
- kombinált fogpótlás készítése finommechanikai rögzítőeszközzel
- teleszkóp elhorgonyzású fogpótlás készítése
- arcív felhelyezése, egyéni értékű artikulátor programozása
- CAD/CAM teljes kontúr korona tervezése szék melletti vagy laboratóriumi rendszerrel (digitális lenyomat, tervezés)
- tanulmányi minta értékelése részlegesen fogatlan páciensről, a részleges kivehető pótlás tervezése (kapcsok, összekötő rész, stb.), behelyezési irány meghatározása paralellométerrel
- Egyéni kanál funkciók kanállá alakítása, funkciók lenyomat készítése fogatlan páciensről
- centrális reláció vertikális és horizontális dimenziójának meghatározása, nyílhegyregisztráció
- nyitott kanalas lenyomatvétele implantációs fogpótláshoz
- implantátummal megtámasztott/elhorgonyzott kivehető fogpótlás átadása (retenciós ház direkt rögzítése fogsorban)
- Implantációs fogpótlás gondozása és fenntartó terápiája, átmenőcsavaros rögzítésű pótlás eltávolítása és ismételt rögzítése
- TMD betegvizsgálat, diagnózis, kezelési terv készítése
- harapásemelő sín ellenőrzése, okklúziós vizsgálat és korrekció/kiépítés
- A szerzett mélyharapás terápiájának kivitelezése (sinterápiával, direkt felépítéssel)
- gyári (üvegrostos) gyökércsap behelyezése és műcsont felépítése kofferdám izolálásban, precíziós-szituációs lenyomatvétele
- kavitás előkészítés inlay, onlay vagy overlay készítéséhez, precíziós lenyomat
- frontfog előkészítés héj készítéséhez, héj végleges rögzítése kofferdám izolálásban magas esztétikájú fogpótlás tervezése, kivitelezése wax-up, mock-up alapján
- direkt „mosolytervezés” wax-up, mock-up felhasználásával (kompozit vagy egyéb polimer)
- fotódokumentáció készítése (intraoralis és extraoralis felvételek készítése), fogszín meghatározás- szín információ laboratóriumnak küldése (rajz, leírás)
- CBCT felvétel értékelése, enossealis implantátum behelyezésének tervezése

A vizsga gyakorlati része tesztvizsga kitöltésével kezdődik, melynek elégtelen teljesítése esetén a vizsga nem folytatható. A fent megjelölt beavatkozások közül hármat:

1. arcív felhelyezése, egyéni értékű artikulátor programozás,
2. gyári (üvegrostos) gyökércsap behelyezése és műcsont felépítése kofferdám izolálásban, precíziós-szituációs lenyomatvétel,
3. nyitott kanalas lenyomatvétel implantációs fogpótláshoz -

a Jelöltnek a szakvizsga gyakorlati részén ténylegesen be kell mutatnia. A fennmaradó 17 beavatkozásból hármat a Bizottság elnöke a gyakorlati vizsga során, a Jelölt által pendrive-on hozott dokumentált estek közül fog kiválasztani, melyet a Jelöltnek a vizsga elméleti részére kell magával hoznia, ahol az esetek ismertetésén túl elméleti kérdésekre is válaszolnia kell.

A szakvizsga elméleti részére hozandó három eset kiváltható azzal, ha a Jelölt az egyik esetet feldolgozva benyújtja közlésre a Fogorvosi Szemlébe, és azt a Bíráló a közleményeknél szokásos bírálati folyamat után közlésre alkalmasnak találja, és azt a folyóirat közlésre elfogadja. Az így benyújtott cikk kiválthatja az elméleti részen történő esetbemutatót, de ez a kedvezmény nem vonatkozik a gyakorlati részen, előben történő három indikátor beavatkozás elvégzésére.

A szakvizsga birtokában megszerezhető kompetenciák, végezhető tevékenységek:

A fogpótlástan szakorvosa ismeri:

A foghiányos állapot ellátáshoz szükséges speciális vizsgáló és diagnosztikus eljárások és módszerek lényegét, szintetizálni tudja kórtörténetből és a diagnosztikai eljárásokból kapott információkat, ami alapján helyes diagnózist állapít meg és helyes kezelési tervet készít • a foghiányos állapotok epidemiológiáját • a fogpótlásokhoz szükséges bioanyagokat, helyes alkalmazásuk feltételeit, módszereit • a cad/cam rendszerek működését • a fogászatban alkalmazható digitális eszközöket és eljárásokat • az állkapocsízület megbetegedéseit, azok diagnosztikai módszereit, kezelését • a magas esztétikájú fogpótlás tervezéséhez szükséges mosolytervezés elméletét • a fogszín meghatározásának és reprodukciójának szintani alapjait • az implantációs fogpótlások készítésének elméleti hátterét, beleértve a vizsgálat, diagnosztikai módszerek, a tervekészítéshez és a kivitelezéshez szükséges eljárásokat • a speciális ellátást igénylők körét, és ellátásuk módszereit • a kommunikáció módszereit a beteg, munkatársak, fogtechnikusok, hatóságok felé • a bizonyítékokon alapuló fogpótlás elveit • maxillo-faciális protetika elméleti hátterét • a rehabilitációs protetika lehetőségeit, eszköztárát • az enosszeális implantátumok alkalmazásának biológiai hátterét • az enosszeális implantátumokra készülő propetikai munkák elkészítésének lépéseit, a tervezés szempontjait • a periimplantitis kezelési lehetőségeit • a fogpótlástan parodontológiai vonatkozásait • a speciális parodontális protetikai irányelvekkel és a parodontális beteg protetikai rehabilitációjának szempontjaival • a gyermekkori fogpótlások lehetőségeit

A fogpótlástan szakorvosa képes:

A klinikai problémákra átfogó megoldásokat készíteni – tervezni és kivitelezni – a holisztikus szemléletnek megfelelően • a tudományos és ismeretterjesztő közlemények, kiadványok kritikus elemzésére • a fogpótlástanban használt régi és új módszerek és anyagok kritikai értékelésére, felmérve azok előnyeit és hátrányait • annak megállapítására, hogy fogászati és fogpótlástani szempontból a vizsgált személy állapota megfelelő-e az egészség kritériumainak, feltárható-e az egészségére ártalmas magatartás és életmód, ha fellelhető kóros eltérés, melyek ezek fő jellemzői • döntéshozatalra a fogorvosi és fogpótlástani beavatkozásról, továbbá a szakorvoshoz, fogszakorvoshoz történő utalásról vagy egyéb intézkedésről • a sztomatológiai

és fogpótlástani prevenció módszereinek alkalmazására az alapellátásban és a lakosság egészségnevelésében • a sérült vagy hiányos fogak, fogazat vagy teljesen fogatlan állcsontok kezelésére konzervatív és implantációs fogpótlástani módszerekkel a fogazat és a rágókészülék formai, funkcionális és esztétikai helyreállítása érdekében minden életkorban és speciális ellátást igénylő vagy rizikócsoporthoz tartozó betegek esetében is • a fogtechnikai munka irányítására és ellenőrzésére, valamint a kész fogművek elbírálására • értékelné a fogtechnikai laboratóriumban készült gyógyászati segédeszközök minőségét, megfelelőségét és azokat megfelelő módon átadni a betegnek • a fogpótlást is igénylő beteg ellátásának koordinálására, ha más szakterület bevonása is szükséges • felismerni a rágókészülék (fogazat, rágóizmok, állcsontok – maxillofaciális régió) fejlődési rendellenességeit, funkcionális hiányosságait és az ilyen beteget kezelésben részesíteni vagy más szakorvoshoz irányítani minden életkorban • egyszerű rehabilitációs protetikai eseteket ellátni • a kopott fogazat és a süllyedt harapási magasság helyreállítására protetikai módszerekkel.

A fogpótlástani szakorvos attitűdje:

Folyamatosan tovább fejleszti gyakorlati és elméleti tudását

A fogpótlástani szakorvos autonómiája és felelőssége:

Alkalmassá válik arra, hogy a fogpótlástani területén speciális ellátó tevékenységet folytasson teljes önállósággal, teljes kompetenciával és felelősséggel.

8. A gyakorlati képzőhelyek követelményeinek meghatározása

A szakképzési blokkok akkreditált képzőhelyen teljesíthetők, melyeknek meg kell felelni a 4. pontban leírt személyi és tárgyi feltételeknek. A 24 hónap gyakorlatból 6 hónapot egyetemi fogpótlástani osztályon kell teljesíteni.

9. A program részei és jellemzői a következők:

A fogpótlástani szakképzés program első évében a rezidenseknek részt kell venniük a következő elméleti oktatásokon:

Az első évben a törzsképzés 10 előadásán a részvétel kötelező. A törzsképzés tanfolyamai: 5 tanfolyam mind a 6 szakvizsgára készülő rezidens számára kötelező (fogszabályozás, gyermekfogászat, fogpótlástani, parodontológia, dentoalveoláris sebészet, endodoncia), valamint 5 tanfolyam szakvizsgák szerint kerül meghirdetésre (az egyetemeken közös szervezésében).

Az adott évben meghirdetésre kerülő tanfolyamok itt érhetők el:

<http://semmelweis.hu/fok-tovabbkepzes/szakkepzes/torzskepzesi-tanfolyamok-tematikai/>

10. Rezidensek az SZTE FOK képzőhelyen

A betegek állapotától és foghiányától függően különféle fogpótlások készítése a feladat, figyelembe véve a fentebb megadott beavatkozási listát. A rezidens vezessen listát, melyik beavatkozást sikerült teljesíteni, abban gyakorlatot szerezni. A tutor felügyeli a munkát és igyekszik olyan beteget biztosítani a rezidensnek, hogy az képes legyen az összes előírt beavatkozást elvégezni a képzési idő alatt.

A képzés közben részvizsgákat kell teljesíteni, ahol a tutor felméri a jelölt előrehaladását a témában. Két részvizsga teljesítendő az első és a második év végén, valamint egy harmadik a szakvizsga időpontja előtt két hónappal.

- 1.vizsga: Két esetbemutatás (ppt)
szóbeli felelet, melynek anyaga a protetika szigorlati tételsor klinikai kérdései
2. vizsga: Három esetbemutatás (kombinált pótlás, vagy nagyobb fix pótlás)
szóbeli felelet, melynek anyaga a protetika szigorlati tételsor elméleti kérdései
3. vizsga: Három esetbemutatás (kombinált pótlás, vagy nagyobb fix pótlás)
szóbeli felelet, melynek anyaga a protetika szakvizsga tételsor (ha lesz?)

Az utolsó vizsgát a Fogpótlástani Tanszék vezetője, vagy az általa kijelölt oktató és a tutor jelenlétében teszi a kolléga.

11. Rezidensek az SZTE FOK által akkreditált képzőhelyen

A betegek állapotától és foghiányától függően különféle fogpótlások készítése a feladat, figyelembe véve a fentebb megadott beavatkozási listát. A rezidens vezessen listát, melyik beavatkozást sikerült teljesíteni, abban gyakorlatot szerezni. A tutor felügyeli a munkát és igyekszik olyan beteget biztosítani a rezidensnek, hogy az képes legyen az összes előírt beavatkozást elvégezni a képzési idő alatt. Ezt a listát a külsős képzőhelyen dolgozó kolléga hozza magával és bemutatja a klinikai tutornak.

A kötelező 6 hónapos klinikai gyakorlat közben a jelölt két vizsgát tesz, melyeken összesen 5 esetet kell bemutatnia, és egy vizsgát tenni a szigorlati tételsorból, valamint be kell mutatnia a fent leírt beavatkozások közül legalább háromat.

Ha a jelölt nem teljes hetet (5 munkapanot) tölt a klinikán, akkor képzésének klinikán töltött ideje arányosan hosszabb lesz. A folyamatos betegellátás érdekében minimum heti 3 napot klinikán kell dolgozni.

A klinikai gyakorlaton időarányos feladatvégzést kell teljesíteni az alábbi táblázat alapján.

Fogpótlástan

12. A szakképzés teljes időtartama alatt elvégzendő beavatkozások:

	Beavatkozás	Esetszám	Esetszám "külsős" rezidens
1.	pillérfogak preparációja fém-kerámia és/vagy fémmentes kerámia hídhoz, precíziós-szituációs lenyomatvétele és ideiglenes híd készítése	90	15
2.	kombinált fogpótlás készítése finommechanikai rögzítőeszközzel	10	2
3.	teleszkóp elhorgonyzású fogpótlás készítése	5	1
4.	arcív felhelyezése, egyéni értékű artikulátor programozása	20	3

5.	CAD/CAM teljes kontúr korona tervezése szék melletti vagy laboratóriumi rendszerrel (digitális lenyomat, tervezés)	10	2
6.	tanulmányi minta értékelése részlegesen fogatlan páciensről, a részleges kivehető pótlás tervezése (kapcsok, összekötő rész, stb.), behelyezési irány meghatározása paralellométerrel	10	3
7.	egyéni kanál funkciók kanállá alakítása, funkciók lenyomat készítése fogatlan páciensről	30	4
8.	centrális reláció vertikális és horizontális dimenziójának meghatározása, nyílhegyregisztráció	15	3
9.	nyitott kanalas lenyomatvétel implantációs fogpótláshoz	10	2
10.	implantátummal megtámasztott/elhorgonyzott kivehető fogpótlás átadása (retenciók ház direkt rögzítése fogsorban)	5	1
11.	implantációs fogpótlás gondozása és fenntartó terápiája, átmenőcsavaros rögzítésű pótlás eltávolítása és ismételt rögzítése	5	1
12.	TMD betegvizsgálat, diagnózis, kezelési terv készítése	10	2
13.	harapásemelő sín ellenőrzése, okklúziós vizsgálat és korrekció/kiépítés	10	2
14.	a szerzett mélyharapás terápiájának kivitelezése (sinterápiával, direkt felépítéssel)	5	1
15.	gyári (üvegrostos) gyökércsap behelyezése és műcsont felépítése kofferdám izolálásban, precíziós-szituációs lenyomatvétel	15	3
16.	kavitas előkészítés inlay, onlay vagy overlay készítéséhez, precíziós-lenyomat	30	4
17.	frontfog előkészítés héj készítéséhez, héj végleges rögzítése kofferdám izolálásban magas esztétikájú fogpótlás tervezése, kivitelezése wax-up, mock-up alapján	5	1
18.	direkt „mosolytervezés” wax-up, mock-up felhasználásával (kompozit vagy egyéb polimer)	5	1
19.	fotódokumentáció készítése (intraoralis és extraoralis felvételek készítése), fogszín meghatározás- szín információ laboratóriumnak küldése (rajz, leírás)	20	4
20.	CBCT felvétel értékelése, enossealis implantáum behelyezésének tervezése	3	1